

Metodika atbalsta pretendenta atbilstības pārbaudei viena vienota uzņēmuma definīcijai

1. *De minimis* atbildīgais darbinieks pārbauda atbalsta pretendenta atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai. Pārbaudē neietver atbalsta pretendenta saistītos uzņēmumus viena vienota uzņēmuma līmenī, kas ir reģistrēti ārzemēs.
2. Viens vienots uzņēmums ietver visus uzņēmumus, kuru starpā pastāv vismaz vienas no šādām attiecībām:
  - 2.1. vienam uzņēmumam ir kapitāla daļu īpašnieks vai dalībnieku balsstiesību vairākums citā uzņēmumā;
  - 2.2. vienam uzņēmumam ir tiesības iecelt vai atlaist cita uzņēmuma pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras locekļu vairākumu;
  - 2.3. vienam uzņēmumam ir tiesības īstenot dominējošu ietekmi¹ pār citu uzņēmumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo uzņēmumu, vai saskaņā ar tās dibināšanas līguma klauzulu vai statūtiem;
  - 2.4. viens uzņēmums, kas ir cita uzņēmuma kapitāla daļu īpašnieks vai dalībnieks, vienpersoniski kontrolē kapitāla daļu īpašnieku un dalībnieku vairākuma balsstiesības minētajā uzņēmumā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar pārējiem minētā uzņēmuma kapitāla daļu īpašniekiem vai dalībniekiem.

Lai pārlicinātos, vai uzņēmums nav viens vienots uzņēmums ar citu uzņēmumu, ir jāpārbauda tā iespējamo atbilstību visiem kritērijiem.

3. Uzņēmumi, kuriem kādas no šīs metodikas 2. punktā minētajām attiecībām pastāv ar viena vai vairāku citu uzņēmumu starpniecību, arī ir uzskatāmi par vienu vienotu uzņēmumu.
4. Par uzņēmumu saprot jebkuru personu, neatkarīgi no tās juridiskā statusa un veida kādā tā tiek finansēta, (fiziskā persona, juridiskā persona vai šādu personu apvienība) neatkarīgi no tās īpašuma formas un darbības veida, kura veic vai gatavojas iesaistīties saimnieciskās darbības/ ekonomiskās aktivitātes veikšanā, piedāvājot preces vai pakalpojumus tirgū. Fakts, ka atbalsta pretendents ir bezpeļņas organizācija vai arī atbalsta pretendents tiek pilnībā finansēts no valsts resursiem un tas savus pakalpojumus sniedz bez maksas, neizslēdz iespējamību, ka tas var tikt kvalificēts kā komercsabiedrība (saimnieciskās darbības veicējs). Par saimniecisku darbību komercdarbības atbalsta kontekstā tiek uzskatīta ne vien tieša iesaiste tirgū (t.i., preču un pakalpojumu sniegšanā), bet tā var tikt īstenota arī netieši – izmantojot savu kontroli pār attiecīgo tirgus dalībnieku.

Par saimnieciskās darbības veicējiem tiek uzskatītas arī biedrības, zinātniskās institūcijas, pašnodarbinātās personas, valsts vai pašvaldības uzņēmumi, reliģiskās organizācijas u.c. subjekti, kuri veic saimniecisko darbību.

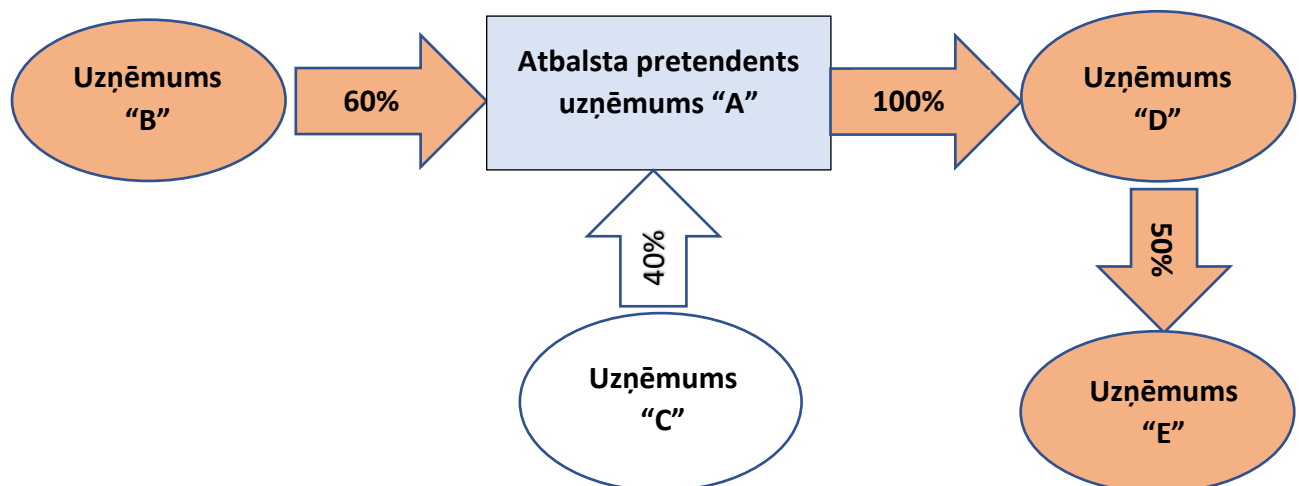
¹ Par dominējošu ietekmi uzskata tiesības iecelt valdi, balsot par valdes locekļiem lemt par kapitāldaļu atsavināšanu, dominējoša ietekme piešķirta pamatojoties uz noslēgtu līgumu vai arī piešķirta ar statūtiem u.c.

5. Lai vērtētu atbalsta pretendenta atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai un noteiktu tā saistītos uzņēmumus, vērtē atbalsta pretendenta dalībnieku īpašuma daļu apmēru (noteikts %) atbalsta pretendenta uzņēmumā un tā saistītajos uzņēmumos. Ar **dalībnieku** šīs metodikas ietvaros saprot uzņēmuma dalībniekus, biedrus (biedrībām un kooperatīviem), dibinātājus (nodibinājumiem), akcionārus (akciju sabiedrībās) un īpašniekus (zemnieku saimniecībās), ja zemnieku saimniecībai nav norādīti dalībnieki. Īpašnieku īpašuma daļu apjomu biedrībās un kooperatīvajās sabiedrībās nosaka proporcionāli biedru skaitam, savukārt nodibinājumos nosaka proporcionāli to dibinātāju skaitam.

Konstatējot, ka dalībnieka īpašuma daļu apmērs pārsniedz 50 %, uzskatāms, ka dalībniekam ir balsstiesību vairākums un uzņēmumi ir savā starpā saistīti.

Vienlaikus vērtē atbalsta pretendenta un tā saistīto uzņēmumu īpašuma daļu apmēru citos uzņēmumos. Konstatējot, ka atbalsta pretendenta vai tā saistītajam uzņēmumam īpašuma daļu apmērs citā uzņēmumā ir 50 % vai pārsniedz 50 %, uzskatāms, ka tam ir dominējoša ietekme uz citu uzņēmumu vai balsstiesību vairākums un uzņēmumi ir saistīti (skatīt 1. piemērā).

1.piemērs

1. piemērs:

Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir divi dalībnieki: uzņēmums "B" ar 60 % īpašuma daļu un uzņēmums "C" ar 40 % īpašuma daļu. Vienlaikus atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir 100 % īpašuma daļu uzņēmumā "D", savukārt uzņēmumam D ir 50 % uzņēmumā "E".

Rezultāts: atbalsta pretendents uzņēmums "A" veido vienu vienotu uzņēmumu ar:

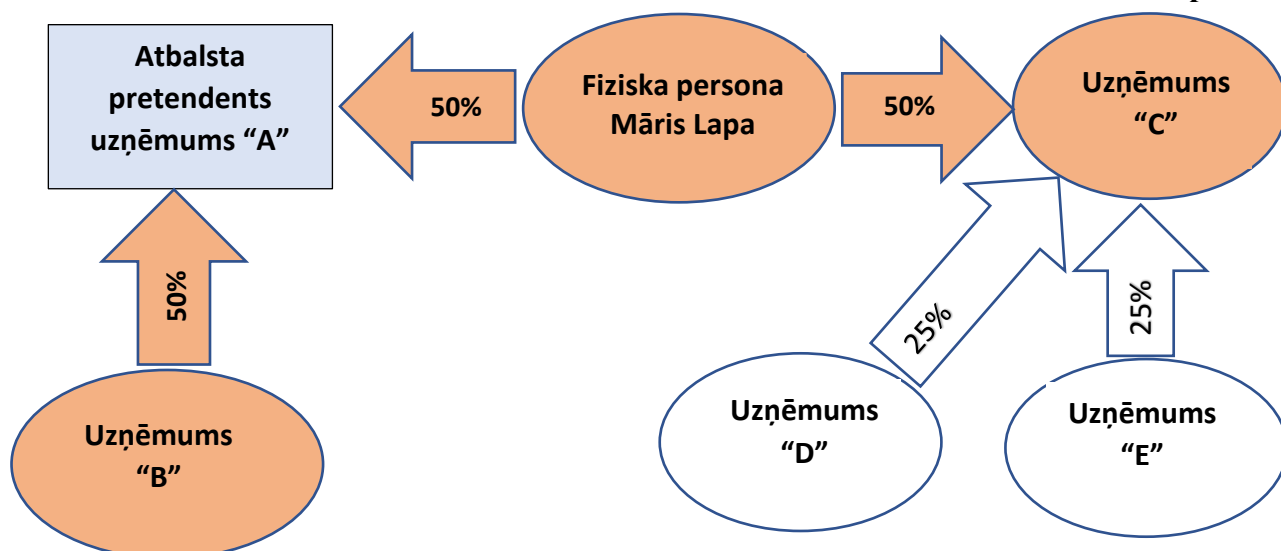
- uzņēmumu "B", jo tam ir balsstiesību vairākums atbalsta pretendenta uzņēmumā "A";
- uzņēmumu "D", jo atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir balsstiesību vairākums uzņēmumā "D";
- uzņēmumu "E", jo uzņēmumam "D", kurš ir atbalsta pretendenta saistītais uzņēmums, ir balsstiesību vairākums uzņēmumā "E".

6. Vērtējot atbalsta pretendenta atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai, saistība ar fizisku personu ir jāņem vērā **tikai** gadījumā, ja atbalsta piešķiršanas brīdī fiziska persona kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicējs.

Fiziska persona kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicējs, ja tai pieder kapitāldaļas uzņēmumā un tā īsteno kontroli, tieši vai netieši ietekmējot šo uzņēmumu pārvaldību. Pārvaldību uzņēmumā fiziska persona var nodrošināt gan caur kapitāldaļu vairākumu, piemēram, tādā veidā spēj iecelt valdi, gan arī pašam darbojoties uzņēmuma pārvaldes institūcijās. Ja fiziskai personai (fizisko personu grupai) pieder divu uzņēmumu kapitāldaļu vairākums vai pieder vismaz 50 % kapitāldaļu un tā īsteno kontroli, tieši vai netieši ietekmējot šo uzņēmumu pārvaldību, ir uzskatāms, ka tā piedalās uzņēmuma saimnieciskajā darbībā, un abi uzņēmumi, kā arī šī fiziskā persona – saimnieciskās darbības veicēja – ir iekļaujama vienā vienotā uzņēmumā. Arī gadījumā, ja fiziskai personai pieder viena uzņēmuma kapitāldaļu vairākums vai vismaz 50 % kapitāldaļu un tā īsteno kontroli, tieši vai netieši ietekmējot šī uzņēmumu pārvaldību, ir uzskatāms, ka tā piedalās uzņēmuma saimnieciskajā darbībā, un vienu vienotu uzņēmumu viedo šī fiziskā persona – saimnieciskās darbības veicēja – un uzņēmums.

Situācijā, kad fiziskai personai pieder uzņēmuma akcijas (arī vairākums), bet ir noslēgta īpaša vienošanās, kas aizliedz šai fiziskai personai piedalīties uzņēmuma pārvaldībā, kā arī nepastāv neviena cita no Komisijas regulas (ES) [Nr.2023/2831](#) 2. panta 2. punkta attiecībām, šī fiziskā persona nekvalificējas kā saimnieciskās darbības veicēja un nevar veidot vienu vienotu uzņēmumu. (skatīt 2. piemēru)

2.piemērs

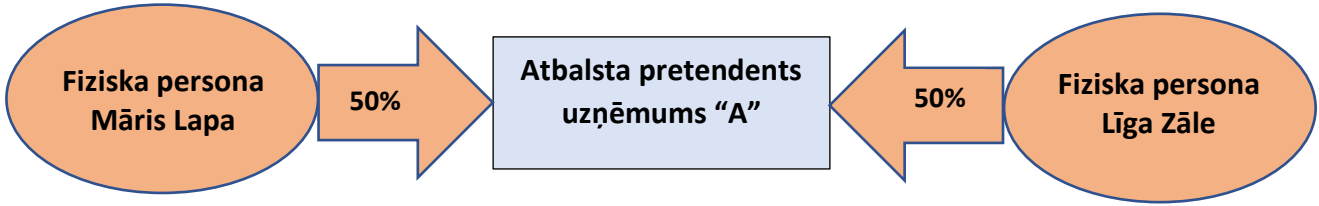
2. piemērs:

Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir divi dalībnieki: fiziska persona Māris Lapa ar 50 % īpašuma daļu un uzņēmums "B" ar 50 % īpašuma daļu. Savukārt Mārim Lapam vēl pieder 50 % īpašuma daļas uzņēmumā "C".

Rezultāts: atbalsta pretendenta uzņēmums "A" veido vienu vienotu uzņēmumu ar uzņēmumu "B" un fizisku personu Māri Lapu (kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicējs, jo fiziskā persona piedalās uzņēmuma pārvaldībā) un uzņēmumu "C", kur saistība veidojas caur fizisko personu Māri lapu, kurš uzņēmumā "C" piedalās tā pārvaldībā.

Ja divām fiziskām personām katrai pieder 50 % kapitāldaļas atbalsta pretendenta uzņēmumā un nav noslēgta kāda īpaša vienošanās par kontroles nodrošināšanu atbaksta pretendenta uzņēmumā, tas nozīmē, ka abas šīs fiziskās personas piedalās uzņēmuma pārvaldībā un attiecīgi kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicējas un ir saistītas ar atbalsta pretendenta uzņēmumu. (skatīt 3. piemēru).

3.piemērs

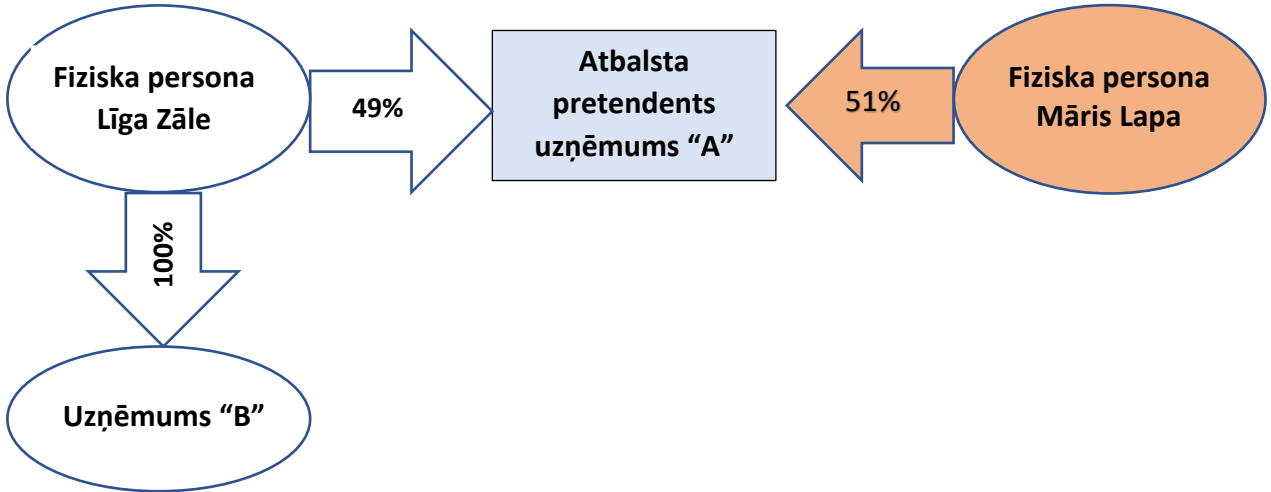
3. piemērs:

Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir divi dalībnieki - fiziska persona Māris Lapa ar 50 % īpašuma daļām un fiziska persona Līga Zāle arī ar 50 % īpašuma daļām. Tiek uzskatīts, ka abas fiziskās personas piedalās uzņēmuma pārvaldībā un abām fiziskām personām ir balsstiesību vairākums.

Rezultāts: atbalsta pretendents uzņēmums "A" veido vienu vienotu uzņēmumu ar abām fiziskajām personām Māri Lapu un Līgu Zāli, jo abi kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicēji, tāpēc, ka abi piedalās uzņēmuma pārvaldībā un abiem ir balsstiesību vairākums.

Ja fiziskas personas līdzdalība vai balsstiesības uzņēmumā, kas ir atbalsta pretendents, nepārsniedz 50 %, bet citā uzņēmumā tai pieder 50 % vai vairāk kā 50 % īpašuma daļas, tad fiziskās personas saistīto uzņēmumu dati netiek pieskaitīti atbalsta pretendenta datiem. (skatīt 4. piemēru).

4.piemērs

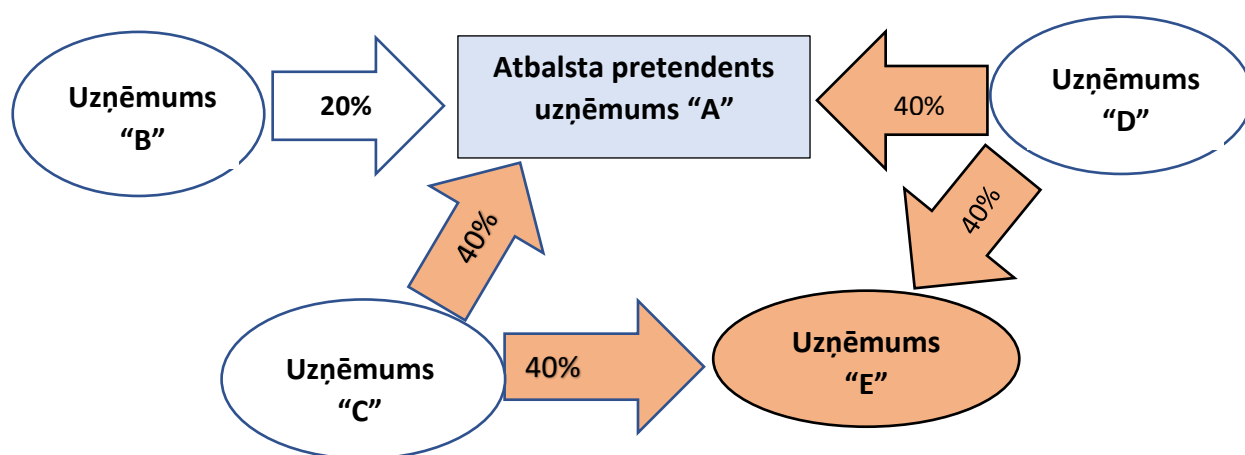
4. piemērs

Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir divi dalībnieki - fiziska persona Māris Lapa ar 51 % īpašuma daļām un fiziska persona Līga Zāle ar 49 % īpašuma daļām.

Rezultāts: tā, kā fiziskai personai Līgai Zālei pieder 49 % īpašuma daļas, tiek uzskatīts, ka viņai nav balsstiesību vairākums pretendenta uzņēmumā "A", tad viņa un uzņēmums "B" neveido vienu vienotu uzņēmumu ar atbalsta pretendenta uzņēmumu "A" un fizisko personu Māri Lapu.

7. Ja, vērtējot atbalsta pretendenta atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai, konstatē, ka nevienam no atbalsta pretendenta dalībniekiem nepieder vairāk kā 50 % īpašuma daļu, vērtē vai vieniem un tiem pašiem atbalsta pretendenta dalībniekiem kopā pieder vairāk nekā 50 % īpašuma daļas atbalsta pretendenta uzņēmumā un vienlaikus arī kādā citā uzņēmumā. Konstatējot, ka vairākiem atbalsta pretendenta dalībniekiem vienlaikus ir balsstiesību vairākums gan atbalsta pretendenta uzņēmumā, gan kādā citā uzņēmumā, uzskatāms, ka abi uzņēmumi veido vienu vienotu uzņēmumu. (skatīt 5. piemēru)

5.piemērs

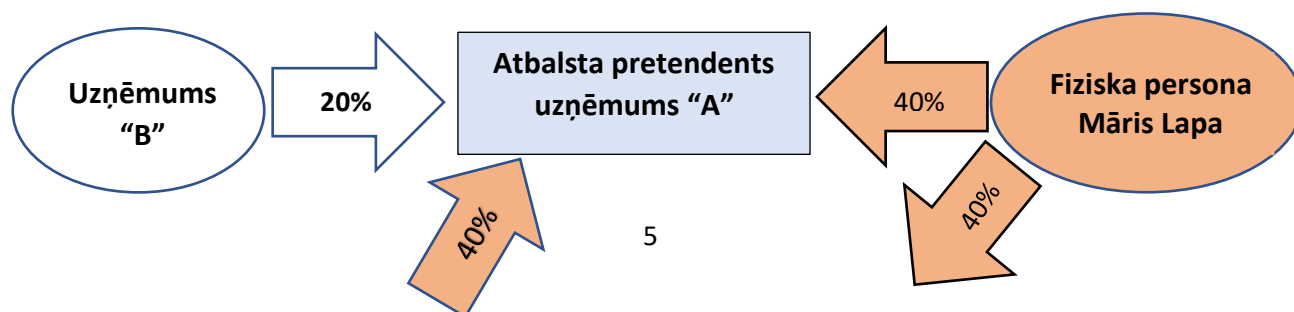
5. piemērs:

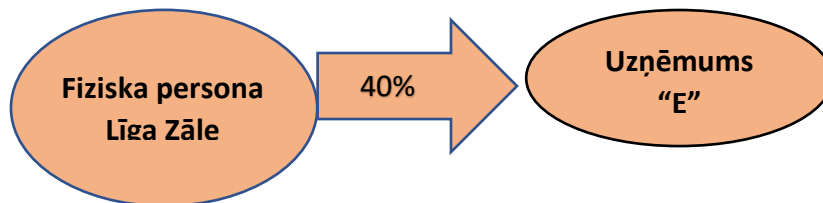
Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir trīs dalībnieki, un nevienam no tiem nav balsstiesību vairākums: uzņēmumam "B" 20 % īpašuma daļu, uzņēmumam "C" 40 % īpašuma daļu un uzņēmumam "D" 40 % īpašuma daļu. Uzņēmums "C" un uzņēmums "D" kopā veido balsstiesību vairākumu atbalsta pretendenta uzņēmumā un uzņēmumā "E".

Rezultāts: atbalsta pretendents uzņēmums "A" ir saistīts ar uzņēmumu "E", jo uzņēmums "C" un uzņēmums "D" kopā veido balsstiesību vairākumu atbalsta pretendenta uzņēmumā "A" un uzņēmumā "E".

8. Ja atbalsta pretendenta dalībnieki, kuriem kopā ir balsstiesību vairākums gan atbalsta pretendenta uzņēmumā, gan arī vienlaikus kādā citā uzņēmumā ir fiziskas personas (fizisko personu grupa), tad viena vienota uzņēmumā jāiekļauj saistītos uzņēmumus un fiziskās personas (fizisko personu grupu).

6.piemērs

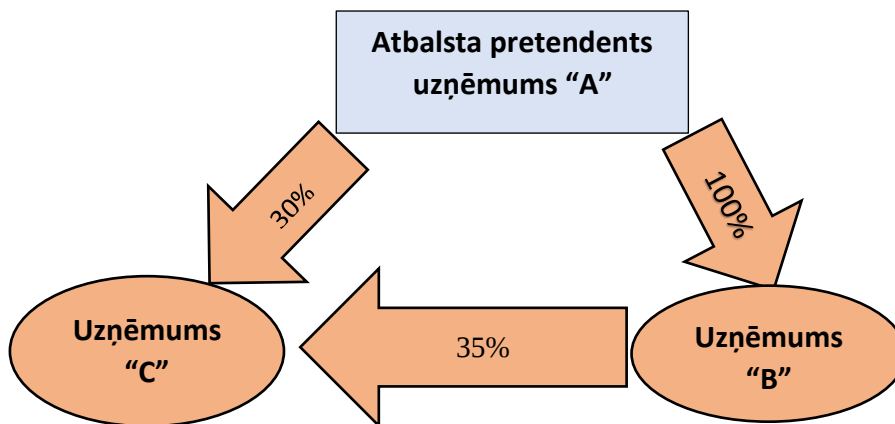
6. piemērs:

Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir trīs dalībnieki, un nevienam no tiem nav balsstiesību vairākums: uzņēmumam "B" 20 % īpašuma daļu, fiziskai personai Līgai Zālei 40 % īpašuma daļu un fiziskai personai Mārim Lapai 40 % īpašuma daļu. Fiziska persona Līga Zāle un fiziska persona Māris Lapa kopā veido balsstiesību vairākumu atbalsta pretendenta uzņēmumā un uzņēmumā "E".

Rezultāts: atbalsta pretendents uzņēmums "A" ir saistīts ar uzņēmumu "E" un abām fiziskajām personām Māri Koku un Līgu Zāli, jo abas fiziskās personas kopā veido balsstiesību vairākumu atbalsta pretendenta uzņēmumā "A" un uzņēmumā "E", kā arī abas fiziskās personas kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicēji, jo tām pieder kapitāldaļas, un tie ar fizisko personu grupas starpniecību nodrošina kontroli pār abiem uzņēmumiem.

9. Ja vērtējot atbalsta pretendenta atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai, konstatē, ka atbalsta pretendents un tā saistītais uzņēmums kopā veido balsstiesību vairākumu citā uzņēmumā, uzskatāms, ka attiecīgie uzņēmumi veido vienu vienotu uzņēmumu. (skatīt 7. piemēru)

7.piemērs

7. piemērs:

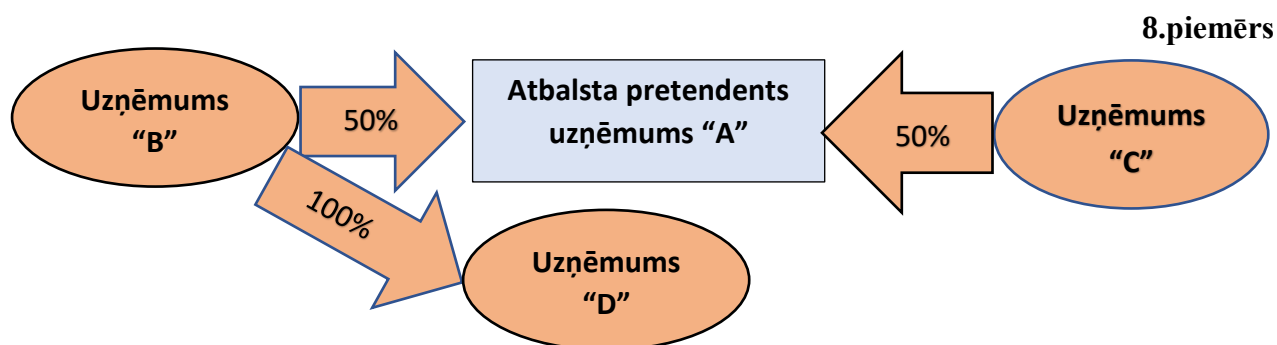
Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir 100 % īpašuma daļu uzņēmumā "B" un 30 % īpašuma daļu uzņēmumā "C", savukārt uzņēmumam "B" ir 35 % īpašuma daļu uzņēmumā "C".

Rezultāts: atbalsta pretendents uzņēmums "A" ir saistīts ar:

- uzņēmumu "B", jo atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir balsstiesību vairākums uzņēmumā "B";
- uzņēmumu "C", jo atbalsta pretendenta uzņēmums "A" ar uzņēmumu "B" kopā veido balsstiesību vairākumu uzņēmumā "C".

10. Ja vērtējot atbalsta pretendenta atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai konstatē, ka atbalsta pretendents ir divi dalībnieki un katram no tiem pieder 50 % īpašuma daļu, uzskatāms, ka atbalsta pretendents veido vienu vienotu uzņēmumu ar abiem dalībniekiem. (skatīt 8. piemēru)

Ja atbalsta pretendenta dalībnieks ir fiziska persona un tai pieder 50 % īpašuma daļu, tad tiek uzskatīts, ka fiziskā persona piedalās uzņēmuma pārvaldībā un attiecīgi kvalificējas kā saimnieciskās darbības veicējs un ir saistīts ar atbalsta pretendenta uzņēmumu. Papildus nosacījumi par fiziskām personām aprakstīti 6. punktā.

8. piemērs:

Atbalsta pretendenta uzņēmumam "A" ir divi dalībnieki: uzņēmums "B" ar 50 % īpašuma daļu un uzņēmums "C" ar 50 % īpašuma daļu. Uzņēmumam "B" pieder balsstiesību vairākums uzņēmumā "D".

Rezultāts: atbalsta pretendenta uzņēmums "A" veido vienu vienotu uzņēmumu ar:

- uzņēmumu "B", "C", jo abiem uzņēmumiem ir 50 % īpašuma daļu atbalsta pretendenta uzņēmumā;
- uzņēmumu "D", jo uzņēmumam "B" ir balsstiesību vairākums uzņēmumā "D".

11. Nosakot, vai biedrība, vai kooperatīvs veido vienu vienotu uzņēmumu ar kādu citu uzņēmumu, pašai biedrībai, vai kooperatīvam esot atbalsta pretendentiem, vai arī uz atbalstu pretendē uzņēmums, kuram ir saikne ar biedrību, vai kooperatīvu, nepieciešams vērtēt vai biedrībai, vai kooperatīvam nav kapitāldaļu vai balsstiesību vairākums uzņēmumā, kurš iekļaujams viena vienota uzņēmuma sastāvā.

Nepieciešams arī vērtēt saistību starp attiecīgo biedrību, kooperatīvu īpašniekiem - biedriem un citiem uzņēmumiem atbilstoši viena vienota uzņēmuma definīcijā minētajām pazīmēm.

Piemēram, ņemot vērā, ka biedrībā augstākā lēmēj institūcija ir biedru sapulce, nepieciešams iegūt informāciju par biedru skaitu un tad vērtēt, vai ir iespējama viena vienota uzņēmuma veidošana ar citiem uzņēmumiem, jo vairumā gadījumu biedru skaits ir liels (virs diviem), kā rezultātā nevienam no tiem atsevišķi nav noteicoša ietekme un spēja veidot vienu vienotu uzņēmumu caur biedrības biedriem.

Nodibinājumu gadījumā dalībniekus nosaka proporcionāli to dibinātāju skaitam. Piemēram, ja nodibinājumā ir 2 dibinātāji, tad katram dibinātājam pieder 50 % īpašuma daļu nodibinājumā.

12. Uzņēmumus, kuriem nav savstarpēju attiecību, izņemot to, ka ikvienam no tiem ir tieša saikne ar vienu un to pašu publisko struktūru vai struktūrām (valsts iestādes vai pašvaldības), neuzskata par savstarpēji saistītiem uzņēmumiem un attiecīgi neveido vienu vienotu uzņēmumu. Tādējādi tiek ņemta vērā īpašā situācija, kādā ir vienas un tās pašas publiskās struktūras vai struktūru kontrolētie uzņēmumi, kuriem var būt neatkarīgas lēmšanas pilnvaras.

13. Atbalsta pretendenta rakstveidā pieprasa 5 dienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas, iesniegt apliecinātu papildu informāciju par atbalsta pretendenta īpašniekiem, ja publiskajās datu bāzēs nav pieejama informācija par atbalsta pretendenta īpašniekiem.

14. Atbalsta pretendenta atbilstības noteikšanai viena vienota uzņēmuma definīcijai izmanto publiskojamajās datu bāzēs, atbalsta pretendenta veidlapā norādīto informāciju un atbalsta pretendenta iesniegto papildus informāciju. Pārbaudi par pretendenta atbilstību/neatbilstību “viena vienota uzņēmuma” definīcijai var gūt arī, piemēram, pieprasot pretendentam iesniegt apliecinājumu par definīcijā minēto kritēriju esamību/neesamību, norādot attiecīgi saistīto uzņēmumu rekvizītus un tiem piešķirto *de minimis* atbalstu.

15. Atbalsta pretendenta atbilstība viena vienota uzņēmuma definīcijai vērtējama atbalsta piešķiršanas brīdī (līguma vai vienošanās slēgšanas dienā), ņemot vērā atbilstību kādam no šīs metodikas 2. punktā minētajiem kritērijiem.